

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

1923-рэ ильясым
гээтхалэм
кыщегъэжьагъзу кыыдэкы

№ 63 (21317)

2017-рэ ильэс

МЭФЭКУ
МЭЛЫЛФЭГЬУМ и 13

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Къумпыл Мурат пшъэрыйлъ афишыгъ Ioфшэнхэр псынкэу аухынхэу

Адыгэ Республикэм и Лышъхэ
ипшъэрыйлхэр пээльэ гъэнэфагъэкэ
зыгъэцкээрэ Къумпыл Мурат
къералыгъо компаниюеу «Автодор»
зыфиорэм и Краснодар чыпэ
гъэорышапэ ипащэу Николай
Ильиним зэукигъу дырилагъ.

Федеральнэ гъогоу M-4
«Дон» зыфиорэм къыхиубы-
тэрэ лахъэу Краснодар — Но-
вовороссийск — Адыгэ Республик
лиэр зыфиорэм дэжь гъогоу
зэхэкыпэм ишын нахъ псын-
кэу ухыгъэнэм иофыгъо ахэр
тегущыагъа. Адыгэ Республик
ликем псэольшынымкэ, тран-
спортымкэ, ЖКХ-мкэ ыкы
гъогоу хъязмэтымкэ иминистрэу
Валерий Картамышевы, фирмэ-
подрядчикым ипащэу Иван
Щербак а зэукигъем хэлжьагъа.

Мы ильясым мэзаем къуа-
джэу Тыгыргъо дэжь щашыре
гъогоу зэхэкыпэу щэу зэтэ-
тэм ишын аухынэу щытыгъ.

Ioфшэнхэм сомэ
миллиард фэдиз
атефэнэу къырад-
зэгъагъ. Николай
Ильиним къызэри-
луагъэмкэ, подряд-
чикиту а псэу-
лээм щылэгъагъа.
Джы генподрядчику щытыр
зэфэшыгъэ лахъзэхэль обще-
ствуу «ИПС» зыфиорэр ары.
Ioфшэнхэр 2018-рэ ильясым
юнгъюм аухынхэу рахъуагъ.
Ыпекэ Ioфэу зэшүаагъэхэм
язынет аупльэкъу, проектым
зэхъокынгъэхэр фашыгъ.

Къумпыл Мурат къызэрэкли-
гъэтхыгъэмкэ, республикэм

ипащэхэр Ioфхэм язынет егъэг-
мэкыгъ.

«Автомобилистхэмрэ хыльз-
хэр зезышхэрэмрэ мы чыпэлэ
машинабэ зэрэшьзэтихъэрэм
ыпкъ къиклэу кын хэтыгъ. Цыф-
хэм ямырэззэнгъэ къызэрэ-
лорэми зэфагъэ хэлъ. Анахъэу
етани гъэспэфыгъо, гъэмэфэ
уахътэр къызысыкъ ары Ioф-

хэм язынет нахъ дэй зыху-
рэр. Къыхъэ-лыхъэ зедгъэшынэу
уахътэтиэп. Къуаджэу Тыгыргъо
дэжь щашыре гъогоу зэхэ-
кыпэм епхыгъэ Ioфшэнхэр
псынкэ шылыкъэу ухыгъэн
фаеу сэлльтэ. Аш даклоу зэкэ
зэрищыкъагъэм тетэу дэгъоу
зэшохыгъэн фае», — къыуагъ
Къумпыл Мурат «Автодоры»
и Краснодар гъэорышапээрэ
фирмэ-подрядчикымрэ яэш-
хъэтхэм зафигазээ.

Мы зэукигъем джащ фэ-
дэу щытугъагъа хэчээгъоу
автомобиль гъогоу M-4 «Дон» зыфиорэм
къыхиубытэрэ гъогоу Крас-
нодар къиклэу Адыгэхъалэ нэ-
сырэм изэтгээпсихъан иофыгъуу.
Мыщ иуагъэу илэхэр
ағэцкэлжынхэ, дренаж системэ
зэблахъун ыкы нэмыкхэ
рашыллэнхэ фае. Ильесэу
къихъащтым Ioфшэнхэр аухын
мурад яи.

Къумпыл Мурат анахъэу
ынаэ зытыригъэтигъэр хы Шу-

цэ лушъом зыщыгъэлсэфынэу
клохэрэм анахыбэ дэдэр а
гъогум зэрэриклюэр ары. Иль-
эсэу икыгъэм джащ фэдэ гъэл-
сэфыгъо уахътэм ильхъян зэ-
рагъеунэфыгъэмкэ, чэш-зыма-
фэм къиклэу автомобиль мин
78-рэ а гъогум рукугъа.

Адыгэ Республикэм и Лышъхэ
ипшъэрыйлхэр пээльэ гъэнэ-
фагъэкэ зыгъэцакээрэм рес-
публикэм псэольшынымкэ и
Министрствэ ипащэхэм пшъэ-
риль афишыгъ мы охтэ бла-
гъэхэм гъогум ишынэгъончья-
гъэ епхыгъэу улъякун Ioф-
шэнхэр зэхажэнхэу, ГИБДД-м,
прокуратурэм ыкы нэмык ве-
домствэхэм ялтыклохэр аш хэ-
лэжьэштых. Мы зэукигъем гъо-
гухэм ягъэцкэлжынрэ, ахэм
язытэрэ япхыгъэ нэмык Ioфы-
гохэри къышаалтыгъэх.

Адыгэ Республикэм
и Лышъхэ
ипресс-къулыкъу

«АДЫГЭ МАКЪЭМ» иныбджэгъу лъаплэхэр!

2017-рэ ильясым иятонэрэ ильясныкъо къэтхэгъу уахътэр едгъэжьагъ.

«Адыгэ макъэр» мэзи 6-рэ (бэдээгъу мазэм щегэжьагъа туягъээзэ мазэр хэтэу) къышууфэкённым фэш почтэм иотделениехэм мыщ фэдэ
уасэхэмкэ шуашыкъэхэн шуульэкъыт:

индексэу 52161-рэ зиэу тхъамафэм 5 къыдэкырэм — сомэ 835-рэ чапыч 32-кэ;
заом ыкы Ioфшэнхэм яветранхэм апае индексэу 52162-рэ зиэм сомэ 817-рэ чапыч 20-кэ.

Къалэу Мыекъуапэ щыпсэурэ гъэзетеджэхэр!

Редакцием хэт киоскым «Адыгэ макъэм» соми 150-кэ шъущыкъэхэн шуульэкъыт. (Мыщ щыкъатхэхэрэм киоскым ежь-ежырэу гъэзетхэр
чахыжхээ ашыгъыт):

Къалэу Мыекъуапэ дэт хъязмэтишаплэхэу, организациехэу, учреждениехэу корпоративнэ шыкъэхэм тетэу гъэзет экземпляр 15-м къышымыкъэу
къизытхыкъыхэрэд редакцием сомэ 200-кэ щыкъэхэнхэ алъэкъыт.

Университетхэу, институтхэу, еджаплэхэу корпоративнэ шыкъэхэм тетэу гъэзет экземпляр 15-м къышымыкъэу къизытхыкъын зимурадхэр редакцием
соми 150-кэ щыкъэхэнхэ алъэкъыт. Мыхэм къыратхыкъыгъэ гъэзетхэр яофисхэм редакцием афишэжьагъыт.

Шъуупчэхэм яджэуапхэр 52-08-92; 52-42-62-мкэ шууафытеомэ редакцием иофышэхэм къышууатыгъыт.

Ныбджэгъу лъаплэхэр, шъукъатх лъэпкъ гъэзетым!

Цыиф пэпчъ пшъэдэкъижъэу ыхырэр гъэлъэшыгъэн фае

— Александр, о уишо-шыкіе, Іетахъохэм бзэджэшлагъэхэр зерахъанхэр сыда кызыыхкырэр?

— Анахъеу зыныбжь имыкъугъэхэм бзэдже-шлагъэхэр зерахъанхэм лъапсэ фэхъурэм, ахэм пшъэдэкъижъэу арагъэхъыгъэрэр зыфэдэхэм аф-гъэхъыгъэу гущыиэгъу тыфэхъугъ зыныбжь имыкъугъэхэм ыкчи ныбжыкъэхэм альэныкъокіе хэбзэгъэ-уцугъэу щыіэр зерагъэцакіэрэм лъыплэгъэнымкіе Адыгэ Республи-кэм ипрокурор илэпийэгъою Александар Яриджановым.

Зыныбжь имыкъугъэхэм бзэдже-шлагъэу зерахъэхэрэм, Іетахъохэр гъогу пхэндж техъанхэм лъапсэ фэхъурэм, ахэм пшъэдэкъижъэу арагъэхъыгъэрэр зыфэдэхэм аф-гъэхъыгъэу гущыиэгъу тыфэхъугъ зыныбжь имыкъугъэхэм ыкчи ныбжыкъэхэм альэныкъокіе хэбзэгъэ-уцугъэу щыіэр зерагъэцакіэрэм лъыплэгъэнымкіе Адыгэ Республи-кэм ипрокурор илэпийэгъою Александар Яриджановым.

— Нахыбэрэмкіе ашээз, федэ зыпыль бзэдже-шлагъэхэр ары. Зэкіемкі зыныбжь имыкъугъэхэм бзэдже-шлагъэу зерахъэхэм япроцент 77,3-р тыхон ыкчи гъэцлагъэ зыхэлъых.

имыкъугъэхэу уголовнэ пшъэдэкъижь ыкчи пшынныжь зытыральхан альэкъытхэр ильэс 14 хъугъэхэр ыкчи ильэс 18-м нэмысигъэхэр арых. Зыныбжь ильэс 16 хъугъахэм уголовнэ пшъэдэкъижь рагъэхынену

— Зыныбжь имыкъугъэхэм бзэдже-шлагъэхэрэ тхъапша блэкыгъэ ильэсым Адыгейим щызэрехъагъэр?

— Прокуратурэм хэбзэкъулыкъухэр ыкчи хэбзэухумэйкэо ведомствэхэр игүусэхэу зэрээдэлжэхъагъэхэм ишуагъэкіе ныбжыкъэхэм бзэдже-шлагъэу зерахъэхэм ичпягъэ къеъхыгъ. Мы лъэныкъомкіе пшшорыгъэш юфтхабзэхэм яшуагъэкэ 2015-рэ ильэсым егъэшпашагъэмэ, 2016-м зыныбжь имыкъугъэхэм бзэдже-шлагъэу зерахъагъэхэм япчагъэ процент 28,7-кіе нахь макіе хъугъэ. Аш даклоу, ныбжыкъэхэм альэныкъокіе уголовнэ пшъэдэкъижь зыпыль бзэдже-шлагъэу зерахъагъэхэм япчагъагы процент 27,7-кіе къеъхыгъ. Джаш федэу куп зэхэтхэм ыкчи ешуагъэхэм, ыпекіе агъэмисагъэхэм бзэдже-шлагъэу зерахъагъэхэм япчагъагы нахь макіе хъугъэ. Арэу щитми, прокурор лъыплэйнүүм кызыригъэнанафэрэмкіе, хэбзэукунонгъэ зезыхъэгъэ ыкчи лъыплэйн зимыиэ Іетахъохэм альэныкъокіе тапекіи юфтшэнүүр пъэлэшыгъян фае.

— Сыд федэ бзэдже-шлагъэхэр нахьыбэу Іетахъохэм зерахъэхэрэр?

— Зыныбжь имыкъугъэхэм бзэдже-шлагъэхэм анахь пшъэдэкъижь пхъашэу арагъэхъын альэкъытхэр сыд феда?

— УФ-м и Уголовнэ кодекс кызыригъэнанафэрэмкіе, зыныбжь

хэбзэгъэуцугъэм къыдельти. Аш даклоу бзэдже-шлагъэу зерахъагъэм елтыгъэу уголовнэ пшъэдэкъижь ильэс 14-м тыральхан альэкъыт. Аш хэхэе укыгъэ, тыхон юфтхэр, егъэзигъэ юфткіе шъяхакло рагъгъэмэ, хүнкіен ыкчи нэмыкі бзэдже-шлагъэхэр.

— Александр, зыныбжь имыкъугъэхэм ыкчи ахэм янагъохэм сидэүштэу илэпийэгъу шъуафэхъура?

— Кыыхгъэшыгъян фае прокуратурэр къэралыгто кулыкъо зэрэштэр ыкчи аш пшъэриль шъхьаиэу илэхэм ашыщ хэбзэукунонгъэ зезыхъэгъэ ыкчи лъыплэйн зимыиэ Іетахъохэм пшшорыгъэш юфтшэнхэр адьизехъэгъэнхэр. Аш пае юфтхабзэхэм къаҳагъэлажъэх полициер, зыныбжь имыкъугъэхэм яофыгъохэмкіе ыкчи ахэм яфитынгъэхэр къэукумэгъэнхэмкіе комиссир, гъесэнгъэмкіе гъэорышаплэр, псауны-

гъэмкіе ыкчи цыифхэр социаль нэу къэукумэгъэнхэмкіе кулыкъухэр, нэмыкіхэр. Гущыиэм пае, кілэцыкъум ифитынгъэхэр зераукуягъэм епхыгъэ бзэдже-шлагъэу зерахъагъэу макъэ къызагъэуликіе, мыхэм ялхыгъэ куулыкъум иофыш!эхэр Іетахъор зыщыпсэурэ чыпіэм ма-клох, кілэцыкъум ишыіэкіэ-псэукіе зыфэдэр зерагъэлтэу, унагъом гъотэу илэр зыфэдэм, щыіэкіе амалэу ялхэм защагъэгъуаз. Іетахъор зыщыпсэурэ унагъор мытэрэзэу, янэ-ятэхэр ешуаклохэу, унэ клоцым изытет санитарнэ шапхъэхэм адимыштэу, ашхын ыкчи аштыгын ямыеу кызыыхгъэшыкіе, аш федэ ны-тыхэм пшъэдэкъижь арагъэхы. Джаш федэу зыныбжь имыкъугъэхэм яофыгъохэмкіе ыкчи ахэм яфитынгъэхэр къэукумэгъэнхэмкіе комиссир къырагъэблагъэх ыкчи адэгүшүїх. Ясабыйхэм икью анаэ тырамыгъэтэу ыкчи япшъэрэльхэр амьгъэцакіэхэу кызыыхгъэшыхкіе, тазыр зыпыль административнэ пшъэдэкъижь арагъэхы ыкчи унагъор учетым хагъеуцо. Ны-тыхэм ясабый алпунымкіе фитынгъиэу ялэр къызатэгъэуцогъээнхэмкіе пшъэдэкъижь анахь пхъашэу щыіэр кілэцыкъул алпунымкіе фитынгъэхэр айхыгъэнхэр ары. Хыкумым иуашьохэм аны-тыхэм яфитынгъэхэр за-лахынхэ альэкъыт. Аш нэмыкі сабыйм ипсауныгъэкіе зэрар кыыфэзыхыщ зекуаклэхэр ны-тыхэм зерахъагъэх хүмэ, унашьом кызыригъэнанафэрэм тетэу зыныбжь имыкъугъэхэм альыпльэрэ ыкчи къэзигъэуцогъэнэрэ кулыкъухэм сабыйр къаахын альэкъыт. Альыпльэн зимыиэ Іетахъохэм адэлжэхэрэ кулыкъухэм кілэцыкъухэм яфитынгъэхэр къэукумэгъэнхэмкіе пшшорыгъэш юфтшэнхэр адьизэрханхэм прокуратурэм лъешэу ынаэти.

— Зыныбжь имыкъугъэхэм зерахъэрэ бзэдже-

шлагъэхэр нахь макіе шыгъэнхэм фэшл шуагъэ къэзытыре юфтхабзэу зешүхъэхэрэм тащыб-гъэгъозагъэмэ дэгүүгъэ.

— Адыгэ Республикаам и Прокуратурэ зыныбжь имыкъугъэхэм бзэдже-шлагъэ зарамыханым ыльэныкъокіе профилактике юфтшэнхэм язэхэшэнкіе хабзэр аукъуагъэу юфт 381-рэ къыхагъэшыгъ. Хэбзэгъэуцугъэм димыштэрэ шэпхъэ акти 5-м дырагъэштагъэп. Іэнатэ зыыгы нэбгырэ 83-мэ дисциплинарнэ, пэши 6-мэ администривнэ пшъэдэкъижъхэр арагъэхыгъэх. Уголовнэ юфт 15 къызэуахыгъ.

Зыныбжь имыкъугъэхэм бзэджа-шлагъэхэр охьте гъэнэфагъэкіе зыщаыгъыхэрэ гупчэу АР-м хэгъэгу клоц юфтхэмкіе и Министерстве епхыгъэм иофышэн зэрээхищэрэм прокуратурэм гъунэ льефы. Гущыиэм пае, блэкыгъэ ильэсым республика прокуратурэм гупчэр игүусэу игъэкотыгъэ семинар зэхэтшагъ. Зыныбжь имыкъугъэхэм яофыгъохэмкіе комиссир ыкчи хэгъэгу клоц кулыкъухэм яофышэхэр зыныбжь имыкъугъэхэр охьте гъэнэфагъэкіе гупчэм щаыгынхэмкіе гумэкынгъоу къэуцуухэрэм язэшохын дэлжээх. Юфтхабзэу зерахъагъэм ишуагъэкіе гупчэм амалэу илэхэр нахь чанэу агъе-федэ хъугъэх, зыныбжь имыкъугъэхэм бзэдже-шлагъэхэр амьшэнхэм фэлорышэрэ пшшорыгъэш юфтхабзэхэр зэхэ-щэгъэнхэмкіе мы гупчэм мэхъанэу илэм нахь зыкыиэтыгъ ыкчи аш охьте гъэнэфагъэкіе щаыгынхэм япчагъэ проценти 7-м нэсэу хэхъуагъ. Мы юфтшэнхэр тапекіи лыдгээкотшт. Мыш федэ еклонлакэм ыкчи шъялтырэм ихэбзэ кулыкъухэмээр хэбзэукумэйкэо ведомствэхэмрэ зэхэнхыгъеу адити-лэм ишуагъэкіе зыныбжь имыкъугъэхэм зерахъэрэ бзэдже-шлагъэхэм япчагъагы нахь макіе тфызэшохыгъ.

КИАРЭ Фатим.

ТХЫЛЫМ ИЛЬЭТЕГЬЭУЦУ

Сурэтийр тхылъ льэтегьэуцом щытырахыгъ.

«О шынкъе Йори,
С эорд сүусын»
ЛЫХЭСЭ Мухьдин.

Игупши сэ чыгур кэдэлукы

Мэлтыльфэгум и 6-м, 2017-рэ ильэсийн АР-м и Лъэпкъ тхылъеджаплэ усаклоу, драматургэ, композиторэ, Урысын итхаклохэм я Союз хэтэу Лыхэсэ Мухьдин итхылыкъе «Избранное» («Хэшүүпкыгъе тхыгъэхэр») зыфилоу урысын бзэктэ ыкчи адыгабзэктэ кыдэкыгъем ильэтегьэуцо щылагъ.

Лыхэсэ Мухьдин Исмахилье ыкъор Төүцожь районым иткъудажау Хъальэкъуас 1955-рэ ильэсийн кыышыхуугъ.

1978-рэ ильэсийн Адыгэ къералыгъо кэлэгэгэджэ институтын филологиекъе ифакультет щеджагъ ыкчи дэгъу дэдэу кыыхыгъ. Къудажэм ыгъээзжки, зыщеджэгъе гуртой еджа-пэм кэлэгэгэаджэу ыкчи директорэ ильэс 20-м нахьыбэлоф щишлагъ. Гъесэнгъе системэм щирис гъэхъагъем ыкчи ипоэтическэ ювшагъе япэсигъе усасе къералыгъом кыфишагъ.

Лъэтегьэуцо зыфашигъе М. Лыхасэм итхылыкъе 2016-рэ ильэсийн Адыгэ республике тхылъ тедзаплэм кыышыдэгъ. Аш ильэс зэфшыхафхэм ытхыгъе усэхэр, поэмэхэр ыкчи ордхэр кыдэхъагъах.

Лъэтегьэуцор зэрищаагъ филология шынгъэхэмкъе докторэу, профессорэу, гуманитар ушэтийнхэмкъе Адыгэ республике институтэу Т. Къеращэм ыцэ зыхырэм литературамкъе итдел ишацэу Щэшэ-Ергъуко Шамсэ.

Юфтхыабзэм хэлэжьагъах АРИГИ-м иофышэхэр, искусстввэхэмкъе Адыгэ республике коллежэе Тхьабысымэ Умарэ ыцэ зыхырэм икэлэгэдэхэр ыкчи студентхэр, къалам иинтеллигенции, хъаклохэр, тхылъеджэхэр ыкчи тхылъеджаплэм иофышэхэр.

Тхылъ къэгэлэгэйонуу «Гранни таланта» зыфиорэр Лыхэсэ Мухьдинэ итвorchествэ кызызэуихыгъ.

Лъэтегьэуцор пэублэ псальзкъе Щэшэ-Ергъуко Шамсэ кызызэуихыгъ.

— Ныбджэгъу лъаплэхэр! Литературам непэ имэфэк дахи ыкчи ашкъе сышуфэгушо, — усаклоу Лыхасэр ичыгу ибысым, ичыф. Ашпээрэ еджа-пэм итхылыкъе кызызэуихым, Мухьдин иткъудажэ тишишохэм къэтоштых. Я XX-рэ лашэгэйум ия

зыфиорэр спектаклым лакъирд ин хэльэу щытыгъ, чыжэу оштыгъ, аш кыыхэктэй бэдэдээр къагъэлэгъуагъэп, — кыулагъ Къесэй. Мухьдин пасэу тхэним зэрэфжэгъэр, студентыгъо лъэхъаным анахъэу зыкызэрэцьизуихыгъэр, усэнр икласэу, аш гухахъо хигъуатэу зэрэштым псынкъеу зэрэлтигъэлтагъэр кигъэтхыгъ.

Мухьдинэ игупши сэ зэрэпсхыагъэр, кыыорэр кыыптигъэсэн зэрэлтигъырэр дэгъу гуулжээгъуагъ.

«Избранное» зыфиорэр тхылыкъэр кыуатэрэмки шуашмки зэдийштуу, осешу зиэ творческэ ювшагъеу ытлэгээ.

Филология шынгъэхэмкъе докторэу, гуманитар ушэтийнхэмкъе Адыгэ республике институтын фольклорымкъе итдел ишацэу Щекко Нэфсэт ишлээ анах щыкигъэтхыгъэр Мухьдин фэлэпэлэсэ дэдэу ишшиэ пэпч уасэ илэу зэригъэ федэрэр ари. Иадыгабзэ дэгъу зэришээр аш кыазэри ушхыатырэр, исатыр пэпч фэсакъеу гупши сэ зэрэшгээлээрышээр — хэт е сид фэгъэхыгъеу мэусэм. Кыыорэр тхылъхэ дахэу нэм кыкигъэтхын зэрилтигъырэр, сабийхэм афэтхэм, дунэе нэфир зэкэе уигъэлэгъу, лахыги, лышчи, нэмик цыфыби шу къадэхъуным кэхъопсы усакло, хульфыгъем, ыгукэ шъабэ, шукъе дунаим хэлтээ. Ау елтэгъу шэн дэир зыхэлхэри, ашкъе

еумысих, шыпкыгъэ хэльэу итвorchествэ пшээрэл зэшүүхэ, тхылыкъе «лъэпэмэмаф» ышынэу Нэфсэт фэлэгэуагъ.

Шынгъэхэр зыщыхагъэхэр Адыгэ республике институтын иметодистэу Ъаудэкко Шыхыамыз зэлукъе манжыгъыагъ.

Лыхасэм итвorchествэ лъыпльэу, ышэу, шогъэшэгъонуу зэрэштыр кыулагъ.

Литературэм псынкъеу зэрэхууцагъэр, темэ инхэу — зам, мамырныгъем, чыгум, лэжэктэ цыфым, зэкъошнгъем, хэгэгум ыкчи

зынах лъаплэ хэтки щымын, шуульэгъум афэгъэхын

гъехэр зэрилэхэр, ахэр зэрэчэхыгъэхэр, зэрэшьагъэхэр кыулагъ.

Ехжыри ным фэгъэхыгъе рассказ зэрилэхэр агу

кыыгъэгъыжыгъ, мыш фэдэ

усэхэм, произведенияхэм гульчээ

макъэр ашызэхашшээ

осэшко зэрэлэхэр кигъэтхыгъ.

Усаклоу Лыхасэр зэкэе итвorchествэцэ цыфыныгъем кызыз

рэфаджэр кыулагъ, ухьолс

нэу усэклишор, драматургыр,

иавторэу Лыхасэ Мухьдин гу

щылэхэр фагъэшшошагъ.

Зэкэе юфтхыабзэм хэлэжьагъэхэм, кызыгъыгъыагъэхэм, зэхэшаклохэм, нахьыжхэм ыкчи нахьы

къэтоштых, ихэшыпкыгъе тхыгъэхэр

урсынбэзм эзгээгэшшошагъ.

Зэдээлжээклоу Елена Киянскэм

ыкчи тхылъеджэхэм лъэшэу

зэрэфэразэр кыулагъ, «тхы

шыуэгъэпсэу ин» афигъэшшошагъ,

тхылыкъе афытхээзэ

аритгыгъ.

композиторыр, бзитукъе — адыгабзэктэ ыкчи урсынбэзкъе зэрэхэр, ипъесэхэр Адыгэ лъэпкъ театэрхэм зэрэшагъэхэр, иордхэр Темир Кавказым зэфэдэктэ кызызэрэшшохэр, тхаклом псаунгыгъе ыкчи творческэ гъэхъагъэхэмкъе фэлэгэуагъ.

Шынгъэлэжэуу Цуекко Алый Мухьдин къоджэ еджа-пэм щыригъэджагъ, зэкъоджэгъух, хъальэкъуаех. Лыхасэхэр зэрэлэкъошхэр, чылэм бэу зэрэдсхэр, зэрэцыф гупсэхэр, Мухьдин янагъо адыгэгъэцыфыгъэр зэрэлхэм сидыгъуу зеращищыгъэр Алый кыулагъ.

— Мухьдин зэкэе ытхыхэр, ысусхэр, ипъесэхэр зыфьэхыгъэхэр цыфхэр ари, тэри, — кыулагъ Алый, — ахэр цыфхэм агу ештэхэм, усаклом имурад ыгъэцэлжагъ. Тырэгушуу уикъуадж, уилакъо, уиуагъо — зэкэе адигэ лъэпкъыр огашшош, зэрэпфэлэклэу, Мухьдин, уицхыхуу чыжэу үнэу пфэсэло.

Философие шынгъэхэмкъе докторэу, МКТУ-м ипрофессорэу Хъокло Фатимэ Лыхасэ Мухьдин адигэ литературэр иакыл-гүлтэлэклэ, игупши сэ хэхыгъэхэмкъе зериушаагъэр ишшиэ щыкигъэтхыгъ. Гашшэм ыкчи цыфым, щылэкэлэцэуукъэм, хэгъэгум ыкчи икъоджэгүэ афэгъэхыгъе темэхэр дэгъу дэдэу кызыззуихыхуу зэрэхэр, тхылыкъэр гупши сэ тыргъохъабэлэ зэрэбайр кыулагъ, усаклом шукъе, тхыльоукъе фэлэгэуагъ.

Тхыльым ильэтегьэуцо хэлэжагъ ыкчи гум кыкыре псэльэ кээлэ кышишыгъ хъакло, Адыгэ республике институтын фэлэпэлэсэ дэдэу ишшиэ пэпч уасэ илэу зэригъэ федэрэр ари. Иадыгабзэ дэгъу зэришээр аш кыазэри ушхыатырэр, исатыр пэпч фэсакъеу гупши сэ зэрэшгээлээрышээр — хэт е сид фэгъэхыгъеу мэусэм. Кыыорэр тхылъхэ дахэу нэм кыкигъэтхыуон зэрилтигъырэр, сабийхэм афэтхэм, дунэе нэфир зэкэе уигъэлэгъу, лахыги, лышчи, нэмик цыфыби шу къадэхъуным кэхъопсы усакло, хульфыгъем, ыгукэ шъабэ, шукъе дунаим хэлтээ. Ау елтэгъу шэн дэир зыхэлхэри, ашкъе

еумысих, шыпкыгъэ хэльэу итвorchествэ пшээрэл зэшүүхэ, тхылыкъе «лъэпэмэмаф» ышынэу Нэфсэт фэлэгэуагъ.

Литературэ мэфэкъир кыа-гэдэхагъ ыкчи кыагъэбаагъ зэльшээр ордылоу, Пшызэ шьольыр изаслуженэ артисткэу Лъэцэр Римэрэ артисткэу Хъаклэцыкъу Маэрэ яорэд мэкэе жынчкъе.

Мэфэкъир хэлэжьагъэхэм зэдэграшаштуу Лыхасэ Мухьдин итхылыкъе «Избранное» зыфиорэр «Гъомуаф!» палуагъ. Шынгъэлэжэуу Мамий Руслан гу

шээр джыри ыштаг: Лыхасэм итхылыкъе творческэ ювшагъе ухыгъе инэу, литература тхыгъе дэгъу зэрэштыр кигъэтхыгъ, 2017-рэ ильэсийн АР-м и Къералыгъо шуухафтын литературамкъе фэгъэшшошгъенэу къэгэлэгъогъенэр ишоу ытлэгъуугъ, зэлукъем хэлажэхэрэми аш дырагъэштагъ.

Зэхахъэм ыкэм тхылыкъе иавторэу Лыхасэ Мухьдин гушилэхэр фагъэшшошагъ. Зэкэе юфтхыабзэм хэлэжьагъэхэм, кызыгъыгъыагъэхэм, зэхэшаклохэм, нахьыжхэм ыкчи нахьыкъэхэм, ихэшыпкыгъе тхыгъэхэр, урсынбэзм эзгээгэшшошагъ. Зэдээлжээклоу Елена Киянскэм ыкчи тхылъеджэхэм лъэшэу зэрэфэразэр кыулагъ, «тхышыуэгъэпсэу ин» афигъэшшошагъ, тхылыкъе афытхээзэ

аритгыгъ.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

ЗЕКЮНЫР

ЗыгъэпсэфакЮ кло-
рэ цыфхэр турфир-
мэхэм къамыгъэп-
цэнхэм паэ элект-
роннэ путевкэхэр
къекорэ ильэсэм
къышегъэжьагъэу
дгъэфедэхэу едгъэ-
жьэшт.

ЗЭХЪОКЫНЫГЪЭХЭМ ШУАГЪЭ КЪАХЫЩТ

Ахъщэкэ агъепщиинэштых

Мы къэбарыр Шъачэ щыкло-
тъе Урысые турагентствэхэм
яконгресс къышауагъ. Росту-
ризмэм ипащэу Олег Сафро-
новым къызэрэхигъэштыхэмкэ,
электроннэ путевкэхэр агъэ-
хъазырыгъахэх, ахэр зерагъэ-
федэшт шыклохэр джы аупльэ-
клюх, туроператорхэри турагент-
хэри юфым къыхагъэлажъэх.
Электроннэ путевкэм цыфым
лытигъэх ахъщэр зыфэдизир,
ар фирмэу зыклохэрээр, хъа-
къэштээ зэрысыштим зынэсигъэ
плальэр къырыпшэнхэх пльэ-
къыт, цыфхэмкэ ар гупсэф.
Джащ фэдэу цыфхэр зымын-
гъапцэхэу туристическе къулы-
къум щылжэхэрээ фирмэхэм-
ки ар нахь фед, хабзэмхи
хъакъулахъэу ыуѓоирэм чэнагъэ
фэхъущтэх.

— Электроннэ путевкэр зыгъэпсэфаклохэм
гъогу зытехъэхэрэм къышегъэ-
жьагъэу ядэх къесыжыфэ-
хэкэ яхъщэ зэрэзэрагъэзэ-
клюхэр янэрэльгъэшт, — elo
Ростуризмэм ипащэ исоветни-
кэу дмитрий Гориним. — Элект-
роннэ системакэу дгъэфедэ-
штых пэшорыгъэштэу путевкэм
ыуас зэрэштэу ятпагъэмэ,
туроператорын, авиакомпани-
ем итурагент хъакъэштим ар
занкэу алэкъэхагъэм къуи-
гъэштэх. Арышь, цыфым иахъ-
щэ, аужыре сомэм нэсигъэу,
зыдэклиягъэр ышэшт.

Электроннэ путевкэхэр лэ-
къыб хэгъэхүэх клюх цыф-
хэм ямызакью Урысыем къы-
щызыкхулахъаштхэми агъэфедэн
зэральэкъытшыр Д. Гориним
къыхигъэштэх. Зыгъэпсэфакло-
хэмкэ аши мэхъанэ ил, сыда-
ломэ джынэс къэралыгъо зе-

фэшхъафхэм закъыщизгъэ-
псэфырэ цыфхэр ары язы-
тъэпсэфын тэрэзэу зэпымыфа-
гъэмэ зэряфшушаашу ахъщэ
къизэрэхигъытшыгъэхэр. Джи-
хэгъэгу клоцми цыфхэм икью-
зыщагъэпсэфын амыльэкы-
гъэмэ, къагъэшлжынхэ фау-
зэрхтхэгъэ унашьор ильэсир
къизихъагъэм къышегъэжьагъэу
агъэфедэ хъугъэ.

Экспертхэм къызэралорэм-

Шъачэ къышырагъэжьэшт

Электроннэ туристическе ви-
звэхэмкэ зызэрэхигъэпсэфын
плъэкъытшыр апэрэу зыщау-
плъэкъущтхэм къалэу Шъачэ
ахагъэхъагъ.

— Шъачэ нэмыкэу Къохъэ-
пилэ Чыжъэми электроннэ ви-
звэхэр зыфэдэштхэр цыфхэм

кэ, электроннэ путевкэхэр ту-
рист миллион 25-рэ фэдиз-
мэ агъэфедэу рагъэжьэшт,
ахэм ашишэу миллиони 9-р
ары лэкъыб хэгъэхүэхэм за-
шыдгъэпсэфытшэр.

щядгъэшэнхэу тыфай, — къы-

лиагъ Ростуризмэм итхама-
тэу Олег Сафоновым. Элект-

роннэ путевкэхэр цыфхэм
ащфыхэу егъэсгээнхэм фэ-

гъэхыгъээ бизнес-проект зэх-
шагъ. Аш пэлхъашт мылкум

икъэгъэтийн пынклагъол, ау-
цыфхэм яхъщэ зыдакюор

ыкы зыклохъэрээр ашэ зэрэ-
хъущтшыр аш нахь юф. Цы-

фыр къэзгъэпцэгъэ фирмэм
ар ятонэрэу зэрэмийнэлэ-
жытшыр къыгурьошт, иоф-

шакли зэблхъун фау хууц.
Тызхэт уахтэм тыдэ зыщиг-

гъэпсэфытши, аш төбгэхэдэшт-
шыр маклэп. Гүшьиэм пае,
зыгъэпсэфыгъо уахтэу къэ-

благъэрэм къалэу Шъачэ нэ-
бгыриту ухьоу зы тхамафэ-
ре зыкышигъэпсэфы пшлон-
гъюмэ, ахъщэу аш текодэштшыр

пэшорыгъэштэу къалтыгъах.

«Жъогуищ» хъакъэштим фэдэ-

мэ узэрысыштыр сомэ мин
25 — 30 фэдиз яптышт.

Зыгъэпсэфаклохэр лэкъыб
къэралыгъом къикыщтхэмэ,
яльэу тхылхэр Урысыем и
МИД исайт къырагъэхъанхэ
фае, къыхээ-лыхэ зырамыгъэ-
шэу ахэм ящылагъэхэр мэ-
фишлэхэр афагъэхъазырыштых.
Къэралыгъо зэфэшхъафхэм
ащш цыфхэр тизыгъэпсэфы-
лэхэм къаклохэ зэршойнгъор
къяло. Нэгыре миллион 25-
рэ фэдизмэ къэкшт ильэсир
электроннэ путевкэхэр ащэфын-
хэу турфирмэхэр мэгүгъэх.

Шъачэ зэрэдунаеу Ѣызэлъа-
шагъэш, зыльэгъу зышоицгъор
бэ, бэмьшэу зыгъэпсэфыгъо
«Красная Поляна» зыфилорэм
Берлин къикыре чартернэ са-
молетхэр къэбыйхэу рагъэ-
жьагъ.

Зэкэ хахъэ

Къэкэу къэпощтмэ, лъены-
къо пстэури зыхэлтигъэ зы-
гъэпсэфыгъэ ары тихэгъэу
щыпсэурэ цыфхэм къыхахы-
рэр. Ар къыдалтытээ, тиха-
къэшхэри зэкэ зыхэхъэрэ шы-
къэм нахьбэу зэрэтигъэ-
псыхъащтхэм Ростуризмэр
ишьыпкъэу пыль.

Къалэу Москва бэмьшэу
щыклохэ зэхахъэм туризмэм
зэгъэшшомбгъуягъэнэм фэш
нахьбэу анаэ зытырагъэтийн
фэе юфыгъохэм аштегуци-
лагъэх. Ростуризмэм итхама-
тэу О. Сафоновым тицыф-
хэм «зэкэ хахъэ» зыфилорэ
зыгъэпсэфыгъэ нахь агу зэрэ-
хърихырээр ыкы къызэрэхахы-
рэр къышыгъуягъ. Къэлешхохэм
афэдэу, шольыр зэфэшхъаф-
хэм ашыгъэхэм чыпилэ гъэш-
гъоньбэ ыкы зыгъэпсэфыгъо
дэгүүхэр ялэх. Тицыфхэр лэ-
къыбым имыкхэу, тикъэралы-
гъо зыщаплъыхъаным фэш
«зэкэ хахъэ» зыфилорэ систе-
мэр Ѣызэшхъафхэм юф ашы-
зашээрэ фирмэ пстэуми пшъэ-
рэиль шхъајеу ар непэ зыфа-
гъеуцжы.

ШЬАУКЬО Аслынгуаш.

ТЫМ ИУШЬЙХЭМ АРЫГЬУАЗЭЗЭ

**Күай Риммэ Къасимэ ыпхъур мэкъуогъу мазэм
1951-рэ ильэсым Шэуджэн районым ит къуаджэу
Шэуджэнхъаблэ щынг унэгьо Ыужьум къихъухыагь.**

Ятэ Хэгъэгү зэошхом хэтыгы, къадзыхъэгъэ Ленинград иуху-мэкүаагь. Янэ къэлэеъаджэ-щтыгъэ. Ичылэ дэт гурыт еджа-пэр къеухышь, Риммэ Красно-дар дэт попитехническэ институтын чахъэ, гъомылэпхъэш производствэм епхыгъэ сэнэхьатэу инженер-технологыр къызэлекле-гъахъэ. Мыекъопэ хъалыгъу-гъэжъэ заводым ешэкъын Ioфыр ежъ-ежырэу зыгъэцкээрэ ап-паратым имашинистэу Ioвшэнэир щыригъажы, Iашу-lyшушуши цехым ипэшэ IенатIэ ар нэсыгъ ыкли

ильэс 18-рэ а шынэрхүүр ыгызэцэклэгэй. Ашкын ятэ иушыйн гүүшилэхэр ары анахь 18-ын эхийншүүлэхэд: «Пшиштышьшиштээ, щитхуу хэлтээш, щитхуу хэлтээш!»
Klyай Риммэ зипэшце цехыр Россием ианахь пэрхүүхэд ашыншигэй. Ар къэзыншыхынтырээр ВДНХ-м имедальхэр, край, урсын зэнэкъокуухэм яапэрэ шүхяафтынхэр конвейер шынклем тетээу къыдагчынхынтигээ, торхэй «Мыекуупэ», «Афыпс», «Славутич», пирожнэу «Болгарское», халалыгтоо «Зэтеки» зындоогүйчилжээ.

Іофтшіәпіә ҹыпшиплі зиә салон, ыпхуу нахьыкә ыңзә — «Нафә» — аш фиусыгъ. Псын кіәу къэнэфагъ ар узыләпизыщэрә, амал гъашләгъонхәр къэзытырә Іофтшіәненү зэрәщтыр. Зы уахтә горәм сатышының е парикмахер Іофым ахәдән фаеу зәхъум, къыхихыгъ парикмахерскәм епхыгъе Іофыр. Парикмахер Іофым изегъеушшом-бгъун ригъәжъагъ Іәпәләсәнүгъе ин зиә Іофышләхәм якъыхъынкә. Ишыклагъау ылтытагъ Іофышәм иләпәләсәнүгъекә хәгъяхъо ышыным пылтыныр, Іәдәб хәльтиныр, щелагъе иләнүир Іофәу зыптылтыр шу ылъегъуныр. А зәпстәур иләубитыпшіә Іофышә дәгүхүрә нәбгыре 20 хьоу зеригъеүүгъе, нахьыбәр апәре мафәу парикмахерскәр къызыззәуахыгъем къышыублағъеу Іоф щызышләрә закләхәу Семинархәр, яләпәләсәнүгъе зыщыхагъехъорә курсхәр, апшәе-

рэ урысые стилистхэм ямас-
тер-классхэр тофышэ пэпчь зы-
пылтын фээ тофигъохэм ащи-
щыгъэх. А зэпстэум күэххэу
фэхъугъэр теклоныгъабэ къэлэ,
край, дунээ зэнэкъокуухэм па-
рикмахер искуствэмкээ къазэ-
ращахыгъэр ары. Аш ыпкъ
къиклэ нэбгырищмэ Швецием,
Бельгием ыккы Испанием ягъэ-
сэнэгъэ-Іепэлэсэнэгъэ щыха-
гъэхъон альэккыгъ. Мые��уапэ
щыпсэүхэрэм салоныр шу альэ-
гъу, ар щытхью о къыралыулэ-
хэрэм къаушыхъаты.

Куяй Риммэ имам кызызери-
хъэу Хэгъэгу зэошхом иветеран-
хэм яобществэу Шэуджэн рай-
оным шылэм хэтхэм адэлэптийэ.

Ильэс 46-рэ хүүгээ ишхьеэгүссээр ежүүрээ унагто зызэдашлагыэр. Пишэштитүү зэдэлүүг дхъоральф пишэшъяа.

Үасэр къызэра! Этырэм пае лофшап! Эм нахьыбэу федэ Къыхыжкырэп

Адыгеим исхэм яшы ІэкІэ-псэукІэ кымафэр зы-
фэдэштыр бэкІэ зэлъытыгъэр теплосетхэм Йоф зэ-
рашІэрэр ары. Хэти зэрэшыгъуазэу, псынкІэу зэшІо-
хыгъэн фэе Йофыгъохэр мы льэныкъом бэрэ кыы-
шэүчүх.

ООО-у «Теплоэнерго» зыфи-
лоу Шъао Русльян Сэфэрбый
ыкъор зипашэр ары ильэсбыэ
хъульеу теплосетьхэм ящыка-
гъэхэр зэкэ поселкэу Инэм
щызыгъэцакээр. 2003-рэ ильэ-
сым мы предприятием идирек-
торэу ар агъэнэфагь. Аш ыпэ-
кэ ильэсбыэрэ Тэхъутэмыхье
районым итеплосетьхэм япэ-
щаагь. А лъэхъаныр зэрэкъины-
гъэр, ашхъэ ежь-ежырыеу ха-
щыжыын фаеу зэрэхъущтыгъэр,
ау илошлэнкэ ар десэ дэгъоу
зэрэштыгъэр, икуулайныгъэ аш
зыкъызэрэригъээтигъэр Рус-
льян ыгу къэкижыы. Анахъэу

кыныгъэр я 90-рэ ильэсхэр ары. Джащыгъум мылькум икъэтлупшынкэ шэпхъаклэхэм зэра-техэгъагьэм епхыгъэу районым икоммунальнэ хъызмэт ыпашхъэ юфыгъошхохэр къинтэджэгъагьэх. Зэхъокыныгъэм иуахътэ ыуж коммуналыщикхэм ежь-ежырэу юфыгъохэр зэшүаахын фаеу хугацгъэмий, къызэтенэжкынхэ альэкыгъ. Я 90-рэ ильэсхэм десэу ахихыгъэр Шъао Русльян илофшэнкэ непи кышыхъапэжкы. Мынзэу, мытлоу предприятиеу зипашэм районир чыпилэ къинхэм ари-шыжкэу, ежь кыфэмыйгээзгээ

Іофхәр ығәзәцәкіәу қыыхәкіыгы. Рұсльан игукъәкійжыкъәм тащегъезгуазә: «Апәрә өзіндеу предприниатиер зыфәгъеззәльгәр фабәр алекіңгіжынаныр ары. Ау тілекіл-тілекілүзе кыфәгъеззәгъе пашырылтхәм анемыкілхәри зәшүүихын фаеу хұятуә. Гүштіләм пае, ильяс заулактә узәккіләбәжымә, Инәм къәлә псевдопәр псым фыщыкіштыгъ, псыркылуаптәхәми гъәцекіләжынын Іоғышленхәр яшылтілгъән фәялгъе. Тә псыркылоптә километрә 22-р зәблетхұягъ ящыкілагъәм фәдизыпс цыифхәм алекіхьаным пае. Ахъщәу ашт пәлүхъагъәм ипроцент 35-р псевдопәм дәсхәм къаутынгъ, адәрә процент 65-р предприниатиет ибюджет кыыхәкіыгъ. Охътә тілекілү зытештәм нәмыкі Іоғығыну кыкъыкъынгъ — канализационнә трубәхәр зәблехұнхә фәялгъе. Тиоғышлен кыи-

Кызызераэтырэм пае Ыофшаптэм нахьыбэу федэ кыхыхыжырэп, тэрээзэу илофшэн зэхицэнэр мафэ къеси нахъ кын къыштэхъу. Газ уасэм хагъахъоми, фабэм пае уасэхэр къызэты-
palажэх. Ау пащэхэмрэ Ыофы-
шлэхэмрэ Ыофыгъо апашхъэ
къицуходжэрэм къагъащтэхэрэп.
Ахэм язэштохынкэ технология-
кілэхэр, eklopIeklakIэхэр къа-
гъотых.

Шао Руслан зериптырмактап келді, сид фәдэрә Йоғи хәкыпшылардың пльэкішт. Ашқаң шысай көхебы хәхъонығызмак Европейскэ Банкым субсидие-хәр көағиттупщынхәу бәмыйшлеу зәрәдәгүшүйәттеге. Ау Йоғым зи кызыемекім, компанием ибюджет язықтап көзде мыйткур кылағытотэн фәау хұ-гыэ. Чінага жағынан нахь мактап хұнхэмкә автоматическая котелхәр зәрагауцигүзәм ишүағыз кызызәрекуағыз жағынан көзде.

Технологияк ішкем ямызакъоу, предпрятием зезыгъеушъом-бгъурэр ләжъэкю чанхэу мыш тоф щызышіләхэрэр ары. Пашэр ициыхъэ зыттельыжъеу ыпекіә мапльә, ООО-у «Теплоэнерго» зыфиорэр зыфетгээзгэе лъэны-

ИЦЫФЫГЪЭ ТИШЫСЭТЕХЫП!

Жъылхэр агъэлъэп! Энхэм, Ыспылэгъу афэхъун хэм, күлэццыклюхэм ямж фэ гушуягъохэр нахьын бэнхэм афэлэжьэрэ Йонын фынго постэуми алъапсээ цыфынгъэр, гуклэгъур арьн Ахэм язехъялох социалист нэ йофшылэхэр, кылукъу щылажъехэрээр.

Цыфхэм социальнаа фо
ло-фашизхэр афээзыгэцэ
кээр гупчээр Төүцжээ рай
оным отделении 4 ит, Гъя
бэкьюае дэтыйн нэбгырын
11 щелажье. Ахэр нэбгыр
рэ 81-мэй Іепызэгтуу афээ
хуух. Мыш хэхьэ нэхжүү
ижихээр игъом шхэнхээ
пае ящык!эгээ фэло-фа
шхэр зэшшохыгъянхэр
унэм, шагум якъэбзагын

лъыпльэгъеныр, комм
нальнэ хъызмэтый ыуа
атынымкэ адэгэгъен
нэмыхкхэу ящыгъеныг
нахь къафэзыгъэпсы
кэштхэр афэгъэцкэгъэ
хэр. Нэжь-лужхэм гуф
бэнгъэ апэдгъохыэ т
лоф дгээцкэнымкэ, пыш
рлыэу къытфагъэуцур
чанэу зэшлотхынымкэ
пылэгъу къытфэхъурэр т
отделение ипащэу Удж
хъу Мулиэт. Коллективы
зэгурьоныгъэ хэлтыны
иофышэхэм льйтэнэг
зэфашыгъыныр анахь
зэлтытыгъэр пащэр ар
Ар сыдигъутицисэт
хып, туупчлэхъэгъу.
Уджихъу Мулиэт 199

жыгъэу тоф ешлэ. Социальна
и физическая активность, а также
деление на социальные группы
и социальные проблемы. Ар нэжь-
түхэндээ, ыгэвчилж, ыгэвчилж
хэм сидигъуи пылтыгын
ыкчи ар зэригъэцэктэй
щтым чанеу дэлажьеэштэй
гээ. Джы непэ лэкелэл
опытыр тофыншэхэм зэ
аритийжыщтым пыль.

Итофыншэхэм зэрифэшьуа
шэу, гүфэбэнэгтэй хэльээ
зэригъэцаклэрэм дакло
бзыльфыгтэй унээго зэ
клюжви ишлэг. Ишхээ
гүсэрэ ежыррэ сабы
ицээ зэдаплуу, алээ тэ
рагъэууцагъэх. Ишшээ
шэе унааю ихьагь, иклас
спортым ылъэнэйкок!

Гъэхъэгъашуҳэр ышызэ,
апшъэрэ гъэсэныгъэ зэ-
регъэгъоты.

Уджыху Мулилэт тызэ-
рэфэрразэр титхыгъэ къы-
щыхэдгъэшты тшюонгъу.

Гуфебэныгъэу, лъытэны-
гъэу къытфишишырэм ишуа-
гъэкэ тиоофшыен нахь дэ-
гъоу тэгъэцакіе. Сыд фэ-
дэ лъэу тиэу зыфэд-
гъэзагъэми ишуагъэ къы-
тегъэкы, Іэпышэгъу къыт-
фэхъу.

*Цыфхэм социальна
фэло-фашихэр афз-
зыгъэцакіэрэ гупчэу*

Теуцожь районным
итым иотделениеу

*Гъобзкьюае дэтым тоф
шызышшэхэрэр.*

Цыфхэр шIу умыльэгъухэу кIэлэцIыкIу сымаджэхэм, нэжь-Цужьхэм, сэкъатныгъэ зиIэхэм Iоф адэпшIэн плъэкIыщтэп. Ахэм щIэнныгъэм идэхагъэ нахь зэхашIенным фытегъэпсыхъэгъэ IофшIэн макIеп тирес-публикэ шызэрхъэрэр.

ФУТБОЛ. ПРЕМЬЕР-КУПЫР

**Урысые Федерацием футбо-
лынкэ изэнэкъоху хэлэжьэрэ
командэхэу Премьер-купым
хэтхэм я 22-рэ ешэгъухэр яа-
гъэх. Зэлукэгъухэр зэраухы-
гъэхэр зэтэгъапшэх.**

Гүгъэр чанэрэп

Ешэгъухэр

«Крылья Советов» — «Ам-
кар» — 2:2, «Терек» — «Ар-
сенал» — 3:1, «Зенит» —
«Анжи» — 1:1, «Уфа» — «Спар-
так» — 1:3, «Краснодар» —
ЦСКА — 1:1, «Локомотив» —
«Ростов» — 0:0, «Томь» —
«Рубин» — 2:2, «Урал» —
«Оренбург» — 2:0.

Зэтэгъапшэх

1. «Спартак» — 51
2. ЦСКА — 43
3. «Зенит» — 43
4. «Краснодар» — 35
5. «Терек» — 33
6. «Уфа» — 32
7. «Амкар» — 32

8. «Ростов» — 32
9. «Локомотив» — 31
10. «Рубин» — 28
11. «Урал» — 26
12. «Анжи» — 24
13. «Арсенал» — 18
14. «Кр. Советов» — 17
15. «Оренбург» — 16
16. «Томь» — 13.

Я 23-рэ ешэгъухэр

- 15.04
«Уфа» — «Уфа»
ЦСКА — «Ростов»
«Анжи» — Кр. Советов
«Рубин» — «Краснодар»
16.04
«Оренбург» — «Терек»

Я 24-рэ ешэгъухэр

- 21.04
«Уфа» — ЦСКА
22.04
«Зенит» — «Урал»
«Локомотив» — «Амкар»
«Ростов» — «Спартак»
«Терек» — «Анжи»
23.04
«Томь» — «Оренбург»
«Крылья Советов» — «Ру-
бин»
«Краснодар» — «Арсенал»

Я 25-рэ ешэгъухэр

- 25.04
«Ростов» — «Уфа»
«Спартак» — «Урал»
26.04
«Оренбург» — «Зенит»
«Арсенал» — «Крылья Со-
ветов»
«Рубин» — «Терек»
ЦСКА — «Локомотив»
27.04
«Амкар» — «Краснодар»
«Анжи» — «Томь»

БАСКЕТБОЛ. АПШЭРЭ КУПЫР

Джэрз медальхэм афэбанэх

«Динамо-МГТУ» Мыекъуапэ — «Эльбрус»
Щэргэсэхэл — 86:70 (21:17, 21:16, 22:19; 22:18).
Мэлдэлфэгүүм и 11-м республике спорт Унэшхуу
«Ошыутенэм» щызэдешлагъэх.
«Динамо-МГТУ»: Чураев — 4, Гапошин — 12,
Коротков — 18, Хмара — 9, Еремин — 17, Дуду —
5, Россов — 21.

Урысыем изэнэкъоху ящэ-
нэрэ купым щыкъорэм медаль-
хэр кыышдэхыгъэнхэм афэгъэ-
хыгъэ зэлукэгъухэр аублагъэх.
Адыгейим ибаскетбол командэ
джэрз медалым фэбанэ, Бар-
наул ыкы Екатеринбург яешла-
клохэр дышэхэ медальхэм якъы-
дэхын щызэнэкъоху.

Теклоныгъиш кыышдэхыгъэрэм
медальхэр фагъешъоштых. Адыгейимэ Къэрэшэ-Щэргэсэхим-
ре якомандэхэр «Ошыутенэм»
зыщызэлжэхэм, гуетынгъэхэ-
льэу зэдешлагъэх. СССР-м спор-
тымкэ имастерэу, зэхэшкэо-
купым хэтэу Сергей Золотце-
вым зэрилтийтэрэмкэ, «Динамо-

МГТУ-р» теклоныгъэм нахь пэб-
лэгъагь. Хъагъэм іэгуор зэрэ-
радзэрэм даклоу, ухумэн юфы-
гъохэр тиспортсменхэм дэгъоу
агъецкагъэх.

«Эльбрусым» опый зиэ ешла-
клохэр аштагъэх. Евгений Чеб-
аненкэм очко 20 къыхыгъ.
Хъагъэм іэгуор бэрэ изыдзэн
зылъекъищхэр, хъурдженэм
ычэгъ дэгъоу щыбанэхэрэ «Эль-
брусым» хэтых. Зичэзыу зэлук-
эгъухэм теклоныгъэр къащы-
дэхыгъиштыр къашэгъуа.

Павел Россовын, Николай
Ереминим, Илья Хмарэ, тико-
мандэ икапитанэу Артем Гапо-
шиним яешлахэр тегъэрэзэ, ме-

дальхэр кыдахыгъту тагъэгүгъэ.
Тыгъуасэ командэхэр ялонэ-
рэу «Ошыутенэм» щызэдешлагъэх.
Ящэнэрэ зэлукэгъуэр «Эльбу-
русым» иешланлэ щыкъошт. Ишы-
кагъэ хъумэ я 4-рэ, я 5-рэ
ешэгъухэр зэдирягъэштых.

Хэлдэлүүдийн
узынгыгъуэр
Сынгыгъуэр 18.00
Зынгыгъуэр 18.00
Сынгыгъуэр 18.00

Редактор
шъхьаїэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор
шъхьаїэм
игуадзэр
Мэшлээжээ С. А.
Пшидэкъыжъ
зынгыгъуэр
секретарь
Гъогъо
З. Х.

Нэхүдийн зынгыгъуэр ЕМТЫЛ Нурбий.

Эхэзыщагъэр
ыкыдэзэ-
гъэхъэрэ:
Адыгэ Республи-
кэм лъэпкъ
Юфхэмкэ, Іэкыб
къэралхэм ашы-
псэурэ тильэп-
къэгъухэм адирягъ
зэпхыныгъэхэмкэ
ыкыдэзэ-
гъэхъэр
жъугъэм иамал-
хэмкэ и Комитет
Адресыр: ур. Кре-
стянскэр, 236

Редакциер
зыдэшыгъэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шъхьаїэм
игуадзэр:
52-49-44,
шъхьаїжъ
зынгыгъуэр
секретарь:
52-16-77.
E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхытаты-
гъэр:
Урысые Федерацием
хэутын Юфхэмкэ,
телерадиокъетын-
хэмкэ ыкыдэзэ-
гъэхъэрэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
Чыпэ гъэлоры-
шапл, зэраушыхы-
татыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зынгыгъуэр
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкімкі
пчыагъэр
4023
Индексхэр
52161
52162
Зак. 607

Хэлдэлүүдийн
узынгыгъуэр
Сынгыгъуэр 18.00
Зынгыгъуэр 18.00
Сынгыгъуэр 18.00

